

JEDAN OSEBUJNI RIBOLOVNI ALAT

akvi mladi ša-
agano izvoziti
je potrebno u
Pogotovo jer
o razvija gdje
je godine na-
rijeci Dravi se
nekada se na
popodne uhva-
nas dogodi se
ne uhvati se
u Dravi pod
a i mala. Po-
li šarani dadu
nijeti u Dravu
slim da je to
i, koje bi tre-
iljno shvatiti.
ne izbjegle.

canal dugačak
Bistra. U tome
ve Bistra, mo-
ne pastrve, a
a, kad bi bilo
lemom upozna
Virje» kod
star Đurđevac
dgajale pastr-
e više kilome-
r, a voda mu

m dati поблиže
elio bi da ovaj
iško ml je bilo
ike silne mno-
de 1947. god.,
godine ako se
njere u tome

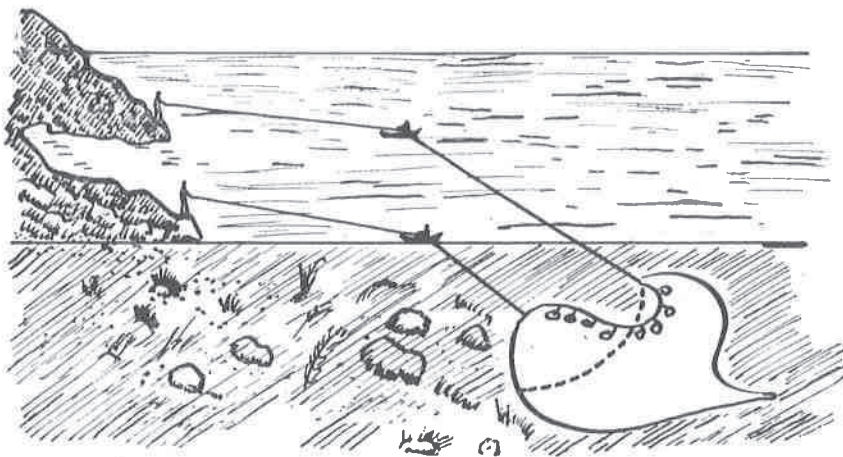
tn, student

Teško naći »rijetke« mreže, bilo da se radi o morskom ili slatkovodnom ribolovu. Jednoličnost fizičkih uslova voda, te, više manje, sličnost tjelesnih karakteristika riba imali su za posljedicu veliku sličnost u konstrukciji ribolovnih alata. Ta sličnost je upravo tolika da se čini, kao da je čitav svijet jedno ribolovno područje. Rasprostranjenost alata, kao što je trawl, razne plivarice,

»vlak«, zaključiti da je to nekakva, prosta potegača. Ne, makar se ona poteže, ne možemo je uvrstiti među potegače, jer to ona, ne samo, da nije po svojoj konstrukciji, već nije ni po načinu rukovanja.

Povod za rađanje ideje o konstrukciji ovakove mreže dale su same karakteristike jezera, njegovo dno i ribe, koje karakteristike nisu bile baš idealne za

PEŠTANSKI VLAK ŠEMATSKI prikaz I.

vrše i t. d. dokazuju to najbolje. Nađeli se ipak kakva rijetka, specifična mreža, znak je sigurno izvanrednih, neobičnih okolnosti ili pak dokaz naročite sposobnosti ribara.

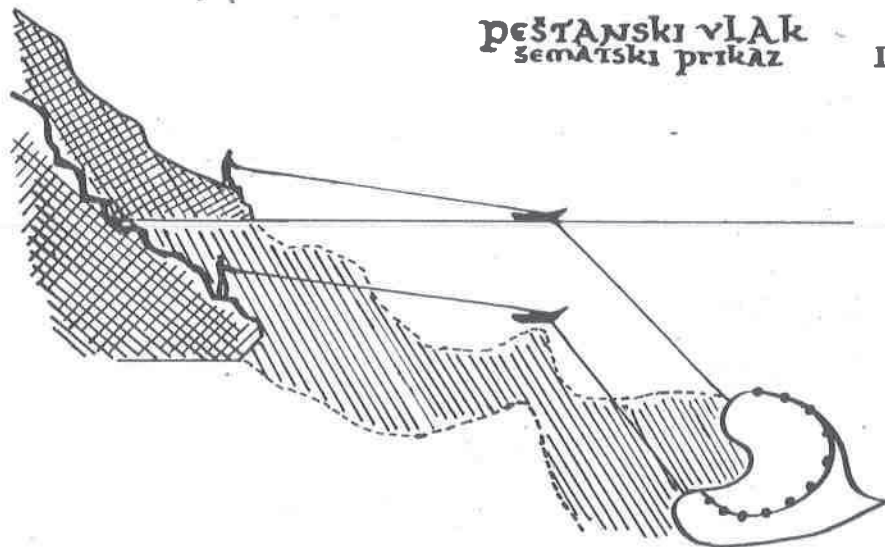
Takav jedan slučaj vanrednih okolnosti i rijetke mreže susrećemo na Ohridskom jezeru. Radi se o mreži koja je na čitavom jezeru poznata pod imenom Peštanski vlak, a dobila je to ime po ribarskom mjestu Peštani. Drugi dio imena »vlak« označava rukovanje mrežom. Bilo bi ipak pogrešno, iz toga

pimjenu već uobičajenih tipova mreža. Na pjeskovitim i šljunkovitim položajima je to lako išlo, ali po hridinastom ili obraslom dnu, gdje se riba najviše i krije, bilo je teško. Svaki je pokušaj lova upotrebom drugih mreža doživio neuspjeh. Osim, što je dobar dio lovnih područja hridinast i obrastao, još veću teškoću predstavlja nagli pad dubina. Sa deset pada se odjednom u pedeset i više metara dubine, a riba se kao za inat najradije zadržava baš tu, na mjestima naglih prelaza i strmtna, a oso-

bito pastrva. Nepochjenjiva je zato za-
sluga onoga, koji je to pitanje riješio,
jer je ono bilo teško i zamisliti, a kamo
li ostvariti. Na slici 1. se jasno vide
teškoće koje su se imale prebroditi, da
bi mreža mogla biti efikasna. Sama str-
mina predstavlja zapreku, ali koja ne
prijeti štetom, međutim bez štete prijeći
kamenje i šume alga nije baš lako.

Da bi se riješilo to pitanje t. j. izbje-
glo opasnosti kamenja i alga, mreža se
počela potezati ne izravno s kraja, već
posredno, preko čamaca, koji su se drža-
li nad opasnim mjestima. Ovim je uči-

Peštanski vlak je sastavljen iz 62 ko-
mada mreže, odnosno 22 jednaka para,
koji su različitih dimenzija. Dužina mu
je oko 50 metara, a širina, tačnije, vi-
sina 36. Krila nema, a mreža je kro-
jena tako da se dobio veliki lijevak, ali
zatvorenim vrhom. Simetrična je, pre-
sjecali je po visini ili po dužini. Na
plutnjem konopu su grube ploče pluta,
a na olovnom kamenje mjesto olova.
Potpleta nema, već je mreža neposredno
pričvršćena na olovnju i plutnju. Oko je
uglavnom veliko, preko 40 mm, samo u
vrhu lijevka veličina mu je 14 mm.

njen veliki korak naprijed, ali ipak je
još uvijek ostajao nelovljen onaj naj-
važniji dio, ugao što ga je činila str-
mina. Konačno se i tome stalo na kraj
i to tako što se skrojila mreža, koja je
vanrednim krojem u visinu omoguća-
vala izlovljavanje i tog najtežeg dijela.
Kad je to bilo i kome je to uspjelo ne
znamo. Jedno je sigurno, a to je, da se
bolje i duhovitije rješenje nije moglo
naći, a mreža o kojoj je upravo riječ i
jest ta osebujna mreža Ohriđa — pe-
štanski vlak.

Pitanje visine je bio odlučan mome-
nat lovnosti. Bez te visine mreža bi se
opet dizala s dna uslijed velike kosine
povlačnih konopa i naravno opet bi
ostao nelovljen najvažniji dio, ugao pod
strminom. Što je mreža, razmjerno vi-
sini, jako kratka, druga joj je prednost,
jer da je duža, njezina olovnja nikada
ne bi zahvatila ugao strmine. Bili bi
je, naime, prisiljeni dizati ranije, a to
znači ostrugati najbolji dio — strminu.
Ovako skrojena mreža ima još jednu
prednost, a to je velika prostranost nu-

tavljen iz 62 ko-
:2 jednaka para,
zija. Dužina mu
rina, tačnije, vi-
i mreža je kro-
veliki lijevak, ali
etrična je, pre-
po duljini. Na
ube ploče pluta,
je mjesto olova.
reža neposredno
i plućnju. Oko je
40 mm, samo u
u je 14 mm.

Ak
Az II.

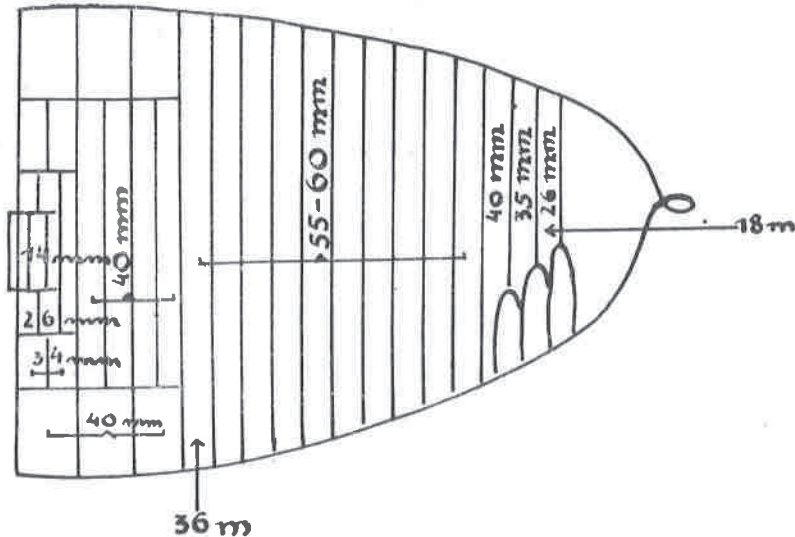

odlučan mome-
ine mreža bi se
ed velike košine
naravno opet bi
iji dlo, ugao pod
i, razmjerno vi-
joj je prednost,
olovnja nikada
strmine. Bili bi
zati ranije, a to
dlo — strminu.
ima još jednu
prostranost nu-

trine, tako da obuhvaćena riba nema ni
dojam da je ulovljena, pa se ne otimlje
i ne divlja kao u drugim mrežama. Kad
riba konačno i to osjeti onda je kasno,
jer zadnji dio manevra s ovom mrežom
nije potezanje, već dizanje, a riba kad

ga mjesta na obali, gdje čekaju ostali
ljudi. Sada se svaki od čamaca povuče
po konopima do iznad zapreke, a oni s
kraja preko njih počimlju vući. Povla-
ćenje traje nešto više od pola sata (za-
visi o duljini zameta) i kad se mreža

PEŠTANSKI VĹAK III

osjeti da se diže leti prema dolje, što
u našem slučaju znači smrt. Ovo diza-
nje sa posrednim načinom potezanja je
glavni razlog, da ovaj vlak ne možemo
smatrati potegačom, već zasebnom vr-
stom mreže.

U radu s ovom mrežom potrebna su
dva čamca sa osam do deset ljudi, što
zavisi o naravi dna i duljini zameta
mreže. Jedan od čamaca nosi mrežu i
konope, a drugi samo ljude. Rad počim-
lje iskrcavanjem dvojice ili trojice ri-
bara na određenom mjestu ostavljajući
im kraj jednoga konopa. Čamac se sa-
da, uvijek ispuštajući konop udaljuje u
pravcu zameta i kad dođe i do tog mje-
sta ispušta mrežu, tako da jedan baca
pluto, a drugi olovo. Svršivši to počim-
lje ispuštanje drugoga konopa do drugo-

približi zapreki (hrud, alge ili strmina)
oni s kraja prestaju, a nastavljaju vući
oni s broda dotle, dok im kroz ruke ne
prođe i sama mreža. Ulovjenu ribu is-
tresu kroz vrh mreže, koji se odriješi
i ponovno spremne sve za drugi poteg.

Jedan od ovakovih potega traje oko
60—70 minuta, pa ih se dnevno može
dosta izvesti. Lovi se samo danju,
uglavnom pastrva, po koji klen, a ri-
jetko druga riba.

Na kraju moramo istaknuti da je ova
mreža svojom konstrukcijom nadmašila
sve druge mreže uopće i da predstavlja
pravo umijeće i vrhunac domišljatosti
u dotjerivanju ribolovnih sredstava. Iz
slike 2 se najbolje razabire kako su do-
bivene željene kvalitete: visina, dubina
i prostranost, kao i lakoća. **F. Grubišić**